

عنوان مقاله:

تحلیل ویژگی های کالبدی در سقائفارهای مازندران (همراه با مستندسازی و بررسی تطبیقی سقائفار قادیقل)

محل انتشار:

فصلنامه معماری شناسی، دوره 5، شماره 23 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

وحید حیدری - مربی، عضو هیات علمی گروه مرمت بناهای تاریخی، دانشکده هنر، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

زهرا اسدی - فارغ التحصیل کارشناسی مرمت بناهای تاریخی، دانشکده هنر، دانشگاه سمنان

خلاصه مقاله:

سقائفارها بناهای چوبی و نسبتا کوچک هستند که در معماری بومی و کشاورزی منطقه مازندران ریشه دارند و نوع امروزی و تکامل یافته آنها را عمدتا به عنوان بناهای آئینی و مذهبی می شناسیم که به واسطه قداست و احترامی که نزد عامه مردم دارند در محوطه مساجد و تکایای قدیمی برافراشته می شوند. این بناهای چوبی مشخصا در دو اشکوب بنا شده اند و شامل تزئیناتی همچون خراطی، نقاشی و خوشنویسی هستند. تاکنون مطالعات متعددی پیرامون ویژگی های اسطوره ای، آئینی و تاریخی این ابنیه انجام گرفته است که عمدتا متمرکز بر جنبه های مردم شناسی آنها بوده است. همچنین پژوهش های چندی بر ویژگی های کالبدی سقائفارها مانند معماری، سازه و تزئینات انجام یافته است که بعضا نظریاتی پیرامون فرم کلی پلان، تعداد ستون ها و مواردی از این دست و ارتباط آن با برخی ویژگی های معنوی را مطرح ساخته که لازم به نقد و ارزیابی است. این پژوهش عمدتا متمرکز بر ویژگی های کالبدی سقائفارها است و بر دو موضوع متمرکز است: یکی بررسی نظریات مطرح پیرامون ویژگی های معماری سقائفارهای مازندران و صحت و سقم آنها و دیگری مستندسازی کالبدی یک نمونه سقائفار با هدف ارائه الگویی از شیوه ثبت جزئیات کالبدی این گونه از ابنیه و نحوه بررسی تطبیقی آن با موارد مشابه. جهت انجام این پژوهش ابتدا تلاش گردیده با استفاده از مطالعات کتابخانه ای پیشینه ای از ویژگی های شاخص این گونه خاص معماری بومی ایران بیان گردد. سپس به شیوه مطالعات میدانی هشت بنای منتخب از این ابنیه بررسی گردیده و نهایتا سقائفار قادیقلا به عنوان نمونه مطالعاتی اصلی مستندسازی کامل شده و با بقیه نمونه ها مقایسه تطبیقی گردید. بررسی ها نشان داد برخی ویژگی های مطرح شده در مطالعات پیشین مانند فرم پلان، تعداد طبقات، مصالح اصلی و الحاقی در سازه و تزئینات قابل شناسایی و تابع یک الگوی اصلی و ثابت است و می تواند در شناخت اصالت کالبدی سایر نمونه ها مورد استفاده قرار گیرد. لیکن ویژگی هایی چون تعداد ستون ها و ارتباط آن با مفاهیم معنوی در مذهب تشیع فاقد یک الگوی مشخص و ثابت بوده و تعمیم پذیر نمی باشد.

کلمات کلیدی:

سقائفار، سقائفار، معماری مذهبی، معماری بومی، تصویرگری عامیانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1681051>

